

Торяник Ж.І., Малафеев Т.Р.
Харківський навчально-науковий інститут
ДВНЗ «Університет банківської справи»

ОБҐРУНТУВАННЯ СТРАТЕГІЇ УПРАВЛІННЯ ЛІКВІДНІСТЮ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОСТАТНОСТІ РЕСУРСНОГО ПОТЕНЦІАЛУ БАНКІВ

Багатокритеріальна система задач забезпечення достатності ресурсного потенціалу банку виступає однією із цільових установок надійності, фінансової стійкості та забезпечення поступового розвитку банку як економічної системи. Виходячи з того, що рівень достатності ресурсного потенціалу банку залежить від капітальної бази та збалансованості грошових потоків за залученням і розміщенням, доцільно визначити критерії та стратегію управління ліквідністю банку.

Базою для взаємозв'язку між цільовими установками розвитку банку може бути запропонована В. Вітлінським ієрархічна структура, що розглядає фінансову стійкість як складову характеристику надійності, разом із організаційною та функціональною стійкістю, і, у свою чергу, об'єднує прибутковість, ліквідність, капітальну стійкість та запобігання ризикам [1]. Інтегрований показник надійності визначає багаторівневу структуру елементів банку як цілісного фінансово-економічного об'єкта і може бути деталізований у напрямку достатності ресурсного потенціалу банку через взаємозв'язок із ліквідністю та капітальною стійкістю (рис. 1).

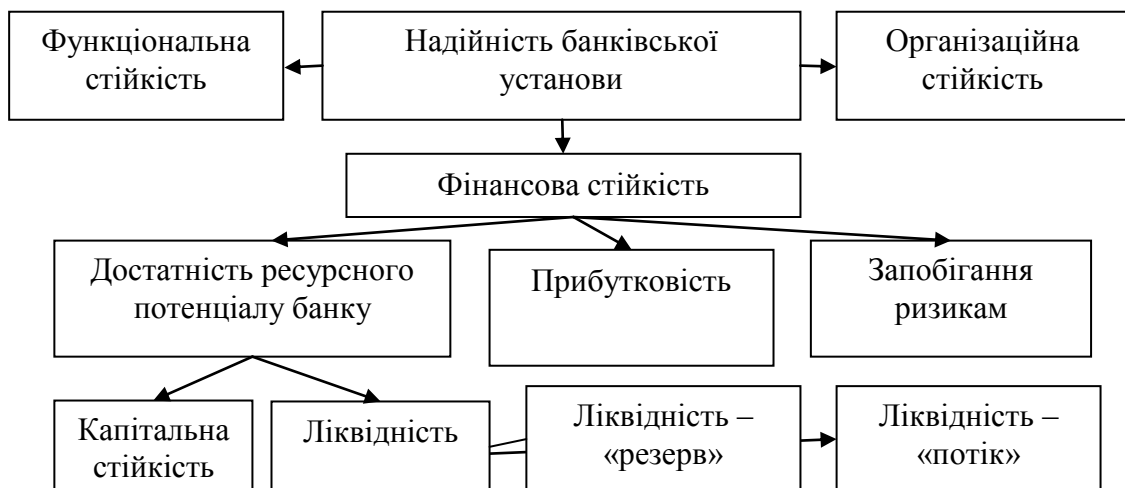

Рис. 1. Місце достатності ресурсного потенціалу в системі надійності банківської установи

На наш погляд, модель «капітальна стійкість – ліквідність => достатність ресурсного потенціалу банку» може бути вирішена за

допомогою побудови моделі відповідності між активами і пасивами банку та розрахунку узагальнюючого інтегрального коефіцієнта достатності ресурсного потенціалу банку як суми значень коефіцієнтів: достатності капіталу, коефіцієнту миттєвої, короткострокової, поточної та довгострокової ліквідності.

Для побудови моделі пропонуємо використовувати інтегральний показник для визначення достатності ресурсного потенціалу банку через систему показників ліквідності і капітальної стійкості на підставі використання експертного методу визначення вагових коефіцієнтів (формула (1)):

$$Id = \sum_{i=1}^n v_k \cdot \frac{K_i}{N_i}, \quad (1)$$

де Id – Інтегральний показник достатності ресурсного потенціалу банку,

v_k – ваговий коефіцієнт;

K_i – поточне значення i -го показника;

N_i – нормативне значення i -го показника.

При ідеальному варіанті співпадіння коефіцієнтів інтегральний показник достатності ресурсного потенціалу має значення одиниці.

Для вибору стратегії управління ліквідністю банку в залежності від рівня інтегрального показника достатності ресурсного потенціалу банку (низький, середній, достатній) необхідно визначитися із моделлю ліквідності та її режимом відповідно до наступних критеріїв: частота нових вимог і зобов'язань, термін погашення нових вимог і зобов'язань, частота проведення операцій, частота зміни платіжного календаря.

Таким чином, для середнього рівня інтегрального показника достатності ресурсного потенціалу режим буде перехідним, а для високого – турбулентним, тоді як для низького рівня достатності ресурсного потенціалу цей режим можна характеризувати як ламінарний. Достатність ресурсного потенціалу банку залежить від збалансованості структури активів і пасивів, яка має прояв через вибір стратегії управління ліквідністю банку та ГЕП – розривів.

1. Вітлінський В. Фінансова стійкість як системна характеристика комерційного банку / В. Вітлінський, О. Пернарівський // Банківська справа. – 2000. – № 6. – С. 48–51.